

HOTĂRÂREA GUVERNULUI

pentru aprobarea programului "Diaspora Investește Acasă" și mandatarea Băncii de Investiții și Dezvoltare S.A. în vederea acordării de ajutor de minimis sub formă de granturi pentru susținerea investițiilor realizate de românii din diaspora

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 3 alin.(4) lit. f) și art.4 alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.8/2026 privind instituirea unor măsuri de relansare economică, creșterea investițiilor productive și a competitivității, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul fiscal-bugetar, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1 - (1) Prin prezenta hotărâre se aprobă programul de sprijinire a românilor din diaspora care doresc să-și deschidă afaceri în România, denumit "Diaspora Investește Acasă", denumit în continuare "Programul". Prin acest program, societățile nou înființate, cu capital social deținut în majoritate de cetățeni români cu domiciliul sau reședința în străinătate, pot beneficia de granturi pentru credite destinate realizării de investiții, în conformitate cu prezenta hotărâre.

(2) Furnizorul ajutorului de stat este Ministerul Finanțelor, iar atribuțiile de implementare a Programului sunt delegate Băncii de Investiții și Dezvoltare S.A. prin Convenția de implementare care va fi aprobată prin ordin de ministru în termen de 30 de zile de la data publicării prezentului act normativ.

(3) Ajutorul de minimis sub formă de grant se acordă în perioada 2026-2029, în limita bugetului prevăzut la art. 3 alin.(1) din prezenta hotărâre și reprezintă cel mult 60% din principalul creditului fără să depășească suma maximă de 200.000 euro, echivalent în lei.

(4) Contractul de credit care include ajutor de minimis sub formă de grant se va aproba de către instituțiile intermediare, numai în limita sumelor disponibile în bugetul aprobat, comunicate BID de către Ministerul Finanțelor.

Art.2. În sensul prezentei hotărâri, termenii utilizați au următorul înțeles:

a) BID - Banca de Investiții și Dezvoltare S.A., persoană juridică română de drept privat, înființată în baza Legii nr.207/2022 pentru reglementarea unor măsuri privind cadrul general aplicabil constituirii și funcționării băncilor de dezvoltare din România, cu modificările și completările ulterioare și a Hotărârii Guvernului nr. 1204/2022 privind constituirea, organizarea și funcționarea Băncii de Investiții și Dezvoltare - S.A. cu modificările și completările ulterioare, organizată și funcționând ca societate pe acțiuni, administrată în sistem dualist, în care statul român, prin Ministerul Finanțelor, deține în mod direct, pe toată durata de funcționare, 100% din capitalul social;

b) convenție de implementare - contract încheiat între Ministerului Finanțelor și BID, prin care se stabilesc drepturile și obligațiile părților referitoare la derularea operațiunilor de alocare a sumelor necesare acordării granturilor, mecanismele de

raportare și monitorizare, precum și modalitatea de plată a comisionului de gestiune convenit BID pentru executarea mandatului;

c) convenție de garantare privind garanția de portofoliu pentru IMM - contract încheiat între BID și un intermediar financiar, prin care este implementată Schema ajutor de minimis sub formă de garanții pentru credite de investiții și capital de lucru destinată IMM-urilor, inclusiv profesii liberale;

d) dispoziția de plată a ajutorului de minimis - document emis de BID prin care se solicită plata ajutorului de minimis, sub formă de grant, aferent contractelor de credit încheiate în baza Programului.

e) grant - contribuție financiară nerambursabilă finanțată din surse ale bugetului de stat, care se utilizează pentru diminuarea principalului creditului, exclusiv dobânzi, comisioane și alte accesorii, acordată pe baza prezentei hotărâri și a Schemei de ajutor de minimis sub formă de garanții pentru credite de investiții și capital de lucru destinată IMM-urilor, inclusiv profesii liberale;

f) intermediar financiar - instituție de credit definită conform OUG 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, sau instituție financiară nebancaară, definită conform Legii 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare, cu care BID a încheiat o convenție de garantare privind garanția de portofoliu pentru IMM;

g) întreprindere unică - întreprinderea definită de art. 2 alin.(2) din Regulamentul (UE) nr.2023/2831 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, cu modificările și completările ulterioare;

h) Registrul Ajutoarelor de Stat (RegAS) - sistem de evidență electronică a ajutoarelor acordate în România tuturor categoriilor de beneficiari, indiferent de obiectivul acordării, instrumentul utilizat, categoria de fonduri implicate și de tipul sau natura furnizorului, înființat și organizat de Consiliul Concurenței;

i) schema de ajutor de minimis sub formă de garanții pentru credite de investiții și capital de lucru destinată IMM-urilor, inclusiv profesii liberale - măsură de sprijin elaborată în temeiul Regulamentului (UE) nr.2023/2831 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Decizia Directoratului BID nr. 26/30.04.2025, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul căreia BID este furnizor de ajutor de minimis;

j) societate nou înființată (start-up) - microîntreprindere, întreprindere mică sau mijlocie, definită ca start-up conform normelor interne ale intermediarului financiar, în conformitate cu politica sa de creditare, și care îndeplinește una dintre următoarele condiții: (i) în cazul în care este supus înregistrării, a fost înființat de mai puțin de 3 ani de la data înregistrării, sau (ii) în cazul în care nu este supus înregistrării, a fost înființat de mai puțin de 3 ani de la începutul activității sale economice sau de la momentul în care devine supus impozitării pentru activitatea sa economică.

CAPITOLUL II

BUGET, SURSĂ DE FINANȚARE ȘI NUMĂR DE BENEFICIARI

Art.3. (1) Bugetul total al Programului este de 506.000.000 lei, echivalentul a 100.000.000 euro și se utilizează în limita fondurilor anuale aprobate, cu respectarea art. 1 alin. (3).

(2) Cursul de schimb utilizat în vederea stabilirii valorilor în euro pentru bugetul mediu anual și bugetul maxim al schemei este de 5,06 lei/euro.

(3) Ajutorul de minimis sub formă de grant se suportă de la bugetul de stat, din bugetul Ministerului Finanțelor - Acțiuni Generale, pe baza dispoziției de plată a ajutorului de stat emise de BID în baza centralizatoarelor transmise lunar de către instituțiile de credit pe propria răspundere. Sumele aferente ajutorului de minimis se virează de către Ministerul Finanțelor în luna următoare pentru sumele aferente lunii anterioare.

Art. 4 - Numărul total estimat al întreprinderilor care urmează să beneficieze de ajutor de minimis în baza Programului "Diaspora Investment Program" este de 2000 de beneficiari.

CAPITOLUL III

ELIGIBILITATE

Art.6. (1) Beneficiarii granturilor sunt societățile nou înființate (start-up) definite potrivit art.2 lit. i) din prezenta hotărâre, care îndeplinesc condițiile de eligibilitate din Schema de ajutor de minimis, sub formă de garanții pentru credite de investiții și capital de lucru destinată IMM-urilor, inclusiv profesii liberale, precum și următoarele condiții cumulative:

a) asociatul/asociații care dețin majoritatea capitalului social sunt persoane fizice de cetățenie română, care au în prezent sau au avut domiciliul sau reședința, în străinătate pentru minimum 12 luni consecutive din ultimele 18 luni anterioare depunerii cererii de credit;

b) asociatul/asociații care dețin majoritatea capitalului social fac dovada unei experiențe sau pregătiri/ studii de minimum 1 an în domeniul de activitate în care solicită creditul sau în activitatea de management;

c) se obligă să mențină în patrimoniu activele finanțate din credit timp de 3 ani de la data finalizării investiției;

d) se angajează ca, timp de trei ani de la data finalizării investiției, majoritatea capitalului social să fie deținută de către asociatul/asociații menționați la lit.a); prin excepție, participația acestora poate fi redusă până la 25%, în cazul în care acțiunile sau părțile sociale pe care le dețin sunt transferate către fonduri de investiții sau pentru parteneri strategici locali, inclusiv investitori individuali - business angels, dacă investiția este menținută și locurile de muncă păstrate.

e) fac dovada deținerii unei contribuții proprii de minimum 10% din valoarea proiectului de investiții pentru care solicită creditul; pentru tinerii antreprenori sub 35 de ani, contribuția proprie este de minim 5%;

f) solicită credite de investiții pentru activitățile eligibile conform Schemei de ajutor de minimis sub formă de garanții pentru credite de investiții și capital de lucru destinată IMM-urilor, inclusiv profesii liberale, care vor fi desfășurate în România.

(2) Beneficiarii care fac parte dintr-o întreprindere unică pot primi grant pentru o singură entitate din componența întreprinderii unice și pentru o singură facilitate de credit.

(3) Creditele de investiții prevăzute la alin.(1) lit. f) se acordă în funcție de criteriile specifice prevăzute în normele și procedurile interne de creditare ale intermediarilor financiari, cu respectarea prevederilor Schemei de ajutor de minimis, sub formă de garanții pentru credite de investiții și capital de lucru destinată IMM-urilor, inclusiv profesii liberale și ale convențiilor de garantare privind garanția de portofoliu pentru IMM.

Art.7. (1) Valoarea minimă a unui credit de investiții prevăzut la art. 6 alin.(1) lit.f) este de 5000 euro, iar durata maximă a creditului este de 10 ani, fără ca scadența finală să depășească data de 31.12.2037.

(2) Valoarea maxima a unui credit de investiții prevăzut la art. 6 alin.(1) lit.f) este de 500.000 euro.

Art.8. (1) Granturile prevăzute de prezenta hotărâre reprezintă ajutoare de minimis pentru beneficiari și se acordă în baza, Schemei ajutor de minimis sub formă de garanții pentru credite de investiții și capital de lucru destinată IMM-urilor, inclusiv profesii liberale, implementată de BID, care va fi modificată în acest scop.

(2) Nivelul grantului este de cel mult 60% din valoarea creditului fără să depășească suma maximă de 200.000 euro.

CAPITOLUL IV IMPLEMENTARE

Art.9. (1) Acordarea și monitorizarea componentei de grant se realizează în condițiile prevăzute de convenția de implementare și de convențiile de garantare privind garanția de portofoliu pentru IMM, încheiate cu intermediarii financiari.

(2) Pentru a integra atribuțiile aferente granturilor, BID va modifica Schema de ajutor de minimis sub formă de garanții pentru credite de investiții și capital de lucru destinată IMM-urilor, inclusiv profesii liberale și convențiile de garantare privind garanția de portofoliu pentru IMM, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri.

Art.10 (1) Actul de acordare a ajutorului de minimis sub formă de grant este contractul de credit, care va include clauze exprese privind:

- a) valoarea grantului și natura acestuia de ajutor de minimis;
- b) obligația de menținere în patrimoniu a activelor finanțate pe o perioadă de 3 ani de la data finalizării investiției;
- c) obligația ca, timp de trei ani de la data finalizării investiției, majoritatea capitalului social să fie deținută de către asociatul/asociații prevăzuți la art.6 lit.a), precum și faptul că, prin excepție, participația acestora poate fi redusă până la 25%, în cazul în care acțiunile sau părțile sociale pe care le dețin sunt transferate către fonduri de investiții.
- d) condițiile de acordare a grantului și modalitatea de reflectare a acestuia în soldul creditului;
- e) condițiile de recuperare a ajutorului de minimis sub formă de grant, în cazurile în care beneficiarul nu respectă obligațiile prevăzute de legislația aplicabilă ajutoarelor de minimis și cele prevăzute de prezenta hotărâre.

(2) Orice modificare a creditului cu impact asupra grantului se realizează prin act adițional la contractul de credit, cu respectarea Schemei de ajutor de minimis sub formă de garanții pentru credite de investiții și capital de lucru destinată IMM-urilor, inclusiv profesii liberale și a prezentei hotărâri.

Art.11. (1) Plata grantului se efectuează după finalizarea investiției realizate din credit, dacă finanțarea este în derulare la data plății grantului. Cererea de plată a grantului se transmite de către intermediarul financiar numai după verificarea finalizării investiției, pe baza documentelor prezentate de beneficiar.

(2) Grantul se plătește intermediarului financiar pe baza dispoziției de plată transmisă de BID; plata se face în termenul prevăzut în convențiile de implementare.

(3) După încasarea grantului, intermediarul financiar diminuează soldul creditului beneficiarului cu suma încasată și actualizează graficul de rambursare a creditului, ținând cont de soldul rămas în urma acoperirii din grant a unei părți din credit.

(4) BID monitorizează respectarea condițiilor de acordare a granturilor prin controale periodice, pe bază de eșantion, în conformitate cu procedurile sale interne și convențiile de garantare privind garanția de portofoliu pentru IMM, încheiate cu intermediarii financiari.

(5) Angajarea, lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor și plata ajutorului de stat se realizează de către Ministerul Finanțelor în calitate de ordonatorul principal de credite exclusiv în baza dispoziției de plată a ajutorului de minimis aprobat, emisă de către BID, care constituie document justificativ prin care se atestă realitatea și modul de determinare a cuantumului obligației de plată.

(6) BID transmite Ministerului Finanțelor raportări periodice privind modul de utilizare a fondurilor alocate, în condițiile prevăzute în convenția de implementare.

Art.12. (1) Recuperarea ajutorului de minimis sub formă de grant, în cazurile prevăzute de legislația aplicabilă ajutorului de stat/de minimis, se efectuează de către organele fiscale competente ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în conformitate cu prevederile art. 25 alin.(4) raportat la art.33 alin. (5) din OUG nr.77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.21/1996, aprobată prin Legea nr.20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Ajutorul de minimis care trebuie recuperat include și dobânda aferentă, datorată de la data plății grantului și până la data recuperării acestuia. Rata dobânzii aplicabile este cea stabilită de Regulamentul (CE) nr.794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr.659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a art.93 din Tratatul CE, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu respectarea Regulamentului (UE) nr.2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2016 de stabilire a normelor de aplicare a art.108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, cu modificările și completările ulterioare. Procedura de calcul a dobânzii este prevăzută în instrucțiunile emise de Consiliul Concurenței.

(3) Pentru încărcarea în RegAS a stadiului recuperărilor, Agenția Națională de Administrare Fiscală transmite trimestrial către BID o situație centralizată privind ajutoarele de minimis sub formă de grant care au fost recuperate.

CAPITOLUL V TRANSPARENȚĂ ȘI RAPORTĂRI

Art.13. Anual, BID transmite Consiliului Concurenței raportul privind ajutoarele de minimis sub formă de grant, în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui Consiliului Concurenței nr.441/2022 privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat și de minimis, cu modificările și completările ulterioare.

Art.14. BID transmite Ministerului Finanțelor raportări privind modul de executare a mandatului acordat prin prezenta hotărâre, în modalitatea și forma stabilite în convenția de implementare.

Art.15. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

**PRIM-MINISTRU
ILIE-GAVRIL BOLOJAN**